

Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF)

Latvijā

Latvija - pārskats

Piekraste, ezeri un ostas

Latvijas Republika atrodas Eiropas ziemeļaustrumos Baltijas jūras austrumu piekrastē, un tās **krasta līnija stiepjas 494 km** garumā, kas ir 0,7% no ES 66 000 km krasta līnijas.

Iekšzemes ūdeņi kopumā aizņem 2340 km² jeb 3,6% no Latvijas teritorijas.

Rīga, Ventspils un Liepāja ir Latvijas lielākās ostas pilsētas. Zvejas kuģi izmanto arī tādas mazās ostas kā Skulte, Mērsrags, Salacgrīva, Pāvilosta, Roja un Engure.

Potenciāls

Latvijas zivsaimniecības sektoram piemīt ilgstošas tradīcijas un vēsture.

Zvejas flote sastāv no 703 zvejas kuģiem - 68 kuģiem, kas zvejo Baltijas jūrā aiz piekrastes joslas līcī, 7 tāljūras kuģiem un 628 mazapjoma piekrastes zvejas kuģiem.

Tāljūras zveja notiek Ziemeļrietumu Atlantijas zvejniecības organizācijas (NAFO), Ziemeļaustrumu Atlantijas zvejniecības komisijas (NEAFC) un Centrālu Atlantijas zvejniecības komitejas (CECAF) apstiprinātajās vietās.

Saimnieciskās darbības rezultāti un nodarbinātība

Nodarbinātība jūrlietu nozarē ir 5,36% no valsts nodarbinātības līmeņa.

Jūrlietu darbības, galvenokārt kuģniecība, veido 7,71% no valsts IKP, turpretī zvejniecība - mazāk nekā 1%.

Kopš 2008.gada Latvijas zvejas flote ir bijusi ienesīga. Zvejniecības sektora produktivitāte (aprēķināta no BPV/pilnas slodzes darbinieku) ir 86% no vidējā ES rādītāja. Arī zivju pārstrādes un akvakultūras produktivitāte ir zem vidējā ES līmeņa.

Latvijas darbības programma

Budžets

Kopā (ES + valsts):

€183 639 193

ES atbalsts:

€139 833 742

(2,43% no kopējā EJZF)

Darbības programma ietver sešas EJZF noteiktās "Savienības prioritātes", proti:

- Veicināt vides ziņā ilgtspējīgu, resursu ziņā efektīvu, inovatīvu, konkurētspējīgu un uz **zināšanām balstītu zvejniecību**;
- Sekmēt vides ziņā ilgtspējīgu, resursu ziņā efektīvu, inovatīvu, konkurētspējīgu un uz **zināšanām balstītu akvakultūru**;
- Kopējās **zivsaimniecības ziņā ilgtspējīgu, resursu ziņā**;
- Palielināt **nodarbinātību un teritoriālo kohēziju**;
- Veicināt **tirdzniecību un apstrādi**;
- **Integrēt tirdzniecību un apstrādi oriģinālo īstenošanu.**

1. Zvejniecība

Situācija

2013.gadā kopējā nozveja bija 60 997 tonnas.

Baltijas jūrā grunts žaunu tīkli un traļi ir galvenie zvejas rīki, savukārt flotes zvejo galvenokārt reņģes, brētliņas un mencas. Tāljūrā lielāko nozvejas daļu veido skumbrijas, stavridas, sardinellas un sarkanasarī.

Darbības programmas mērķis

EJZF finansējums palīdzēs uzlabot infrastruktūru:

- zvejas ostās;
- izkraušanas vietās;
- patvēruma vietās.

Turpinot uzlabot ostu infrastruktūru, EJZF atbalsta Latvijas mērķus uzlabot izkrauto produktu **kvalitāti, kontroli un izsekojamību.**

Latvija plāno ieguldīt līdzekļus arī selektīvajos un viedajos zvejas rīkos un nodrošināt līdzsvaru starp **zvejas kapacitāti un zvejas iespējām.**

Budžets

41,9 miljoni eiro

(22,8% no darbības programmas kopējā apjoma)

2. Akvakultūra

Situācija

Zemes resursi un iekšējo ūdeņu pieejamība nodrošina Latvijai ideālus apstākļus akvakultūras attīstībai.

2014.gadā tika reģistrētas 145 saimniecības. Kopējā ražošanas pieaug, un 2013.gadā tā sasniedza 643 tonnas.

Tradicionālā dīķu zivkopība ir galvenā izmantotā metode, un karpas veido 80% no kopējā ražošanas apjoma. Atbalsts ir paredzēts arī akvakultūrai, kas nodrošina vides pakalpojumus.

Darbības programmas mērķis

EJZF finansējums atbalstīs šo akvakultūras sugu ražošanu pēc tirgus pieprasījuma, jo īpaši attīstot ražošanu recirkulācijas sistēmās.

Galvenais mērķis

Līdz 2023.gadam tiek plānots trīskāršot akvakultūras darbības, tādejādi veicinot pārtikas piedāvājumu, vides aizsardzību un nodarbinātību.

Budžets

46,3 miljoni eiro

(25,2% no darbības programmas kopējā apjoma)

3. KZP īstenošana

Situācija

Latvijas Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts (BIOR) ir atbildīgs par zivju krājumu zinātnisko novērtējumu un bioloģisko un zvejas datu analīzi pēc galveno komerciālo sugu nozvejas līmeņiem. Tas atbild arī par nozares ekonomiskās situācijas analīzi un datu vākšanu.

Darbības programmas mērķis

KZP nosaka noteikumus Eiropas zvejas flotu pārvaldei un zivju krājumu saglabāšanai. Latvija tos īsteno:

- uzlabojot un nodrošinot zināšanas zinātnes jomā; apkopojot datus un nodrošinot to pārvaldību;
- sniedzot atbalstu, kā arī nodrošinot uzraudzību, kontroli un izpildi.

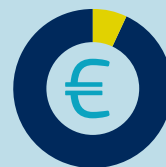
Galvenais rezultāts

EJZF finansējums veicinās KZP nepieciešamo datu apkopošanu, pārvaldību un izmantošanu, kā arī kontroles, inspekcijas un izpildes sistēmas ieviešanu, kā to pieprasa KZP.

Budžets

13,1 miljoni eiro

(7,1% no darbības programmas kopējā apjoma sadalījuma)

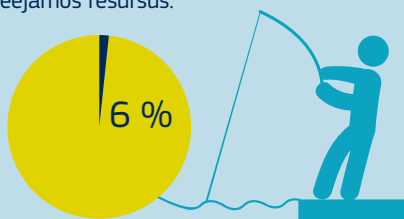

4. Uz kopienu orientētas vietējās attīstības stratēģijas

Situācija

Vairums zivsaimniecības darbību notiek Baltijas jūras piekrastes reģionos un Rīgas jūras līcī; šie reģioni **veido 6% no Latvijas kopējās teritorijas**. Jaunā pieeja - atbalstīt tikai piekrastes rajonus - ļaus būtiski samazināt vietējās iniciatīvas grupu skaitu un efektīvāk koncentrēt pieejamos resursus.

Darbības programmas mērķis

EJZF finansējums palīdzēs palielināt nodarbinātību un teritoriālo kohēziju no zivsaimniecības atkarīgos rajonos:

- dažādojot aktivitātes;
- veicinot sociālo labklājību un kultūrvēsturisko mantojumu;
- uzlabojot un kapitalizējot vides aktīvus.

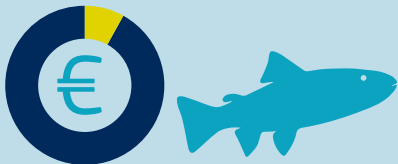
Galvenais rezultāts

Palīdzēt piekrastes kopienām, kuras ir atkarīgas no zivsaimniecības, dažādot to ekonomiku un pievienot vērtību to zvejas darbībām.

Budžets

15 miljoni eiro

(8,2% no darbības programmas kopējā apjoma)

5. Tirdzniecība un apstrāde

Situācija

Latvijas zivju pārstrādes nozare ir labi attīstīta. Nozarē ir nodarbināti vairāk nekā 5700 cilvēku, un 2013.gadā tajā bija reģistrēti 106 uzņēmumi. Zivju produkti un zivju konservi tika eksportēti uz 54 valstīm. Kopējais eksporta apjoms, ieskaitot zivju konservus, bija 223 miljoni eiro jeb 2,2% no kopējā valsts eksporta apjoma.

Vietēji nozvejotās zivis (brētliņas, reņģes) veido lielāko daļu no pārstrādei nosūtītajām izejvielām.

Darbības programmas mērķis

EJZF finansējums tiks ieguldīts jaunos vai uzlabotos produktos, procesos, jaunās tehnoloģijās, pārvaldības sistēmās un zvejniecības un akvakultūras produktu tirdzniecības pasākumos.

Galvenais rezultāts

Apstrādes nozare tiks modernizēta un padarīta konkurētspējīgāka jaunu produktu izstrādes un jaunu tirgu apguves rezultātā.

Budžets

54 miljoni eiro

(29,4% no darbības programmas kopējā apjoma)

6. IJP īstenošana

Situācija

Integrētā jūrlietu politika cenšas nodrošināt saskaņotāku pieeju jūrlietu jautājumiem ar lielāku koordināciju starp dažādām politikas jomām. Baltijas jūrai ir ļoti unikāla ekosistēma, ko nosaka tās īpašie ģeogrāfiskie un hidromorfoloģiskie apstākļi.

Darbības programmas mērķis

EJZF finansējums palīdzēs Latvijai izstrādāt un īstenot pasākumu programmu saskaņā ar Jūras stratēģijas pamatdirektīvu (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/56/EK) un veicinās jūras vides saglabāšanu, kā arī novērsīs tās pasliktināšanos.

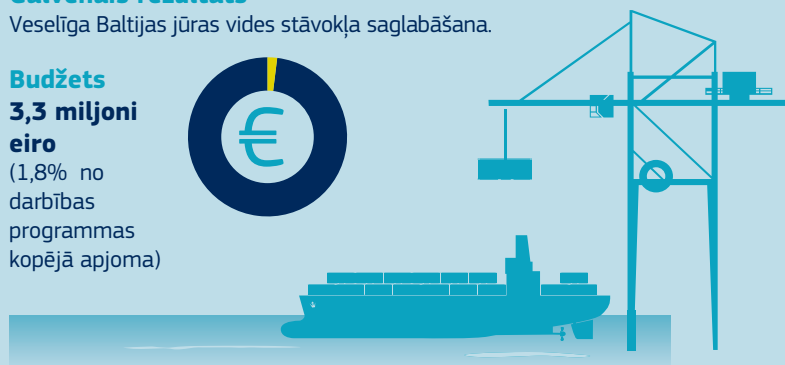
Galvenais rezultāts

Veselīga Baltijas jūras vides stāvokļa saglabāšana.

Budžets

3,3 miljoni eiro

(1,8% no darbības programmas kopējā apjoma)

Vienkāršošana

Pieteikumu elektroniskā iesniegšana ar Elektroniskās pieteikšanās sistēmas palīdzību samazinās atbalsta saņēmēju administratīvo slogu, kā arī paplašinās Klientu apkalpošanas centra sniegto pakalpojumu klāstu un samazinās atbalsta saņēmēju iesniegto maksājumu pieprasījumu pārbaudei paredzēto laiku.

Sinerģija

Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) (galvenais fonds) un EJZF finansējums palīdzēs Latvijai īstenot sabiedrības virzīto vietējo attīstību (SVVA). Sabiedrības virzītā vietējā attīstība tiek plānota, ievērojot lauksaimnieku un zvejnieku intereses. Kārtējās kopējās vietējo darbības grupu izmaksas finansēs ELFLA.

Veiksmes stāsti

Mencu filēšana un iepakošana

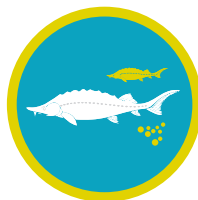

Jaunas pārstrādes iekārtas rada jaunas darba iespējas.

Kopējās izmaksas: 1,28 miljoni eiro (ieskaitot EZF finansējumu 1,14 miljonu eiro apmērā).

Storu audzēšanas ražotne

Izmantojot novatoriskās tehnoloģijas, ir izveidota moderna un ļoti produktīva storu audzēšanas recirkulācijas sistēma.

Kopējās izmaksas: 1,3 miljoni eiro (ieskaitot EZF finansējumu 0,78 miljonu eiro apmērā).

Jaunu produktu un procesu izstrāde

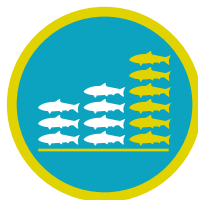

Ir izstrādātas divas jaunas skārdeņu pildīšanas līnijas, piedāvājot jaunu produktu netradicionālā iepakojumā.

Kopējās izmaksas: 4,3 miljoni eiro (ieskaitot EZF finansējumu 2,56 miljonu eiro apmērā).

Zivsaimniecības attīstība Papes ezerā (sabiedrības virzīta vietējā attīstība)

Tika iegādāta laiva, kas aprīkota ar divām niedru griešanas iekārtām. Tā palīdzēja palielināt zivju resursus un attīstīt tūrismu Papes ezera apkārtnē.

Kopējās izmaksas: 13 600 eiro (ieskaitot EZF finansējumu 12 200 eiro apmērā).

Sīkāka informācija

- Eiropas Komisijas zivsaimniecība
- Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā
- Zivsaimniecības nozare Latvijā
- Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds
- Akvakultūras daudzgadu stratēģiskās pamatnostādnes 2014.–2020.gadam